

Βρυξέλλες, 6 Ιουνίου 2025
(OR. en)

9573/25

Διοργανικός φάκελος:
2008/0140(CNS)

ANTIDISCRIM 58
FREMP 141
GENDER 56
JAI 698
MI 344
SOC 324

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Προεδρία

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 5747/25

Θέμα: Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού
-Έκθεση προόδου

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 2 Ιουλίου 2008, η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου με την οποία επιδιώκεται να επεκταθεί σε τομείς πέραν της απασχόλησης η προστασία από τις διακρίσεις λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Η προτεινόμενη οριζόντια οδηγία περί ίσης μεταχείρισης, που συμπληρώνει τη σχετική ισχύουσα ενωσιακή νομοθεσία¹, απαγορεύει τις διακρίσεις για τους προαναφερόμενους λόγους στους εξής τομείς: κοινωνική προστασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης, εκπαίδευση και πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της στέγασης.

¹ Ειδικότερα, τις οδηγίες 79/7/ΕΟΚ, 2000/43/ΕΚ, 2000/78/ΕΚ και 2004/113/ΕΚ του Συμβουλίου.

Μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας την 1η Δεκεμβρίου 2009, η πρόταση εμπίπτει πλέον στο άρθρο 19 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) (ειδική νομοθετική διαδικασία) και συνεπώς απαιτείται η επίτευξη ομοφωνίας στο Συμβούλιο, μετά την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδότησε στις 2 Απριλίου 2009² σύμφωνα με τη διαδικασία διαβούλευσης. Το Συμβούλιο θα πρέπει να ζητήσει την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επί του τελικού κειμένου.

Μολονότι η πρόταση είναι υπό συζήτηση εδώ και περίπου δεκαεπτά χρόνια και σχεδόν κάθε Προεδρία έχει εγγράψει τον φάκελο στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου, μέχρι στιγμής δεν κατέστη δυνατόν να επιτευχθεί συμφωνία. Η πιο πρόσφατη έκθεση προόδου³ υποβλήθηκε στο Συμβούλιο EPSCO στις 20 Ιουνίου 2024.

Η μεγάλη πλειονότητα των αντιπροσωπιών υποστηρίζει επί μακρόν την οδηγία, αναγνωρίζοντας ότι αποσκοπεί στην ολοκλήρωση του ισχύοντος νομικού πλαισίου με την αντιμετώπιση και των τεσσάρων λόγων διακρίσεων μέσω οριζόντιας προσέγγισης, αλλά ορισμένες αντιπροσωπίες έχουν εκφράσει ανησυχίες και ζητήσει διευκρινίσεις όσον αφορά την εικαζόμενη έλλειψη ασφάλειας δικαίου, την κατανομή αρμοδιοτήτων και τη συμμόρφωση με την αρχή της επικουρικότητας, καθώς και τον αντίκτυπο της πρότασης, ιδίως όσον αφορά ενδεχόμενες δημοσιονομικές επιπτώσεις.

Σημαντικές αναδιατυπώσεις έχουν επέλθει επί σειρά ετών για να αντιμετωπιστούν οι ανησυχίες που εκφράστηκαν, μεταξύ άλλων με την αποσαφήνιση των νομικών υποχρεώσεων τόσο επί της ουσίας όσο και ως προς την κατανομή αρμοδιοτήτων, και με τον περιορισμό σε μεγάλο βαθμό των δυνητικών δημοσιονομικών επιπτώσεων του σχεδίου οδηγίας.

Υπενθυμίζεται ότι, κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους, η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών εξέφρασε σαφώς και επανειλημμένα την άποψη σε υπουργικό επίπεδο ότι είναι σκόπιμο, έγκαιρο και αναγκαίο να επέλθει συμφωνία επί αυτής της πρότασης που συζητείται επί χρόνια.⁴

² Βλ. έγγραφο Α6-0149/2009. Η κα Alice Kuhnke (ΣΔ/Πράσινοι/Ευρωπαϊκή Ελεύθερη Συμμαχία) ορίστηκε εισηγήτρια από το σημερινό Κοινοβούλιο.

³ 10817/24.

⁴ Σύνοδοι του Συμβουλίου EPSCO στις 7 Μαΐου 2024, 20 Ιουνίου 2024 και 2 Δεκεμβρίου 2024.

Η Επιτροπή έχει υποστηρίξει την αναζήτηση συμβιβαστικής λύσης, διατηρώντας παράλληλα στο παρόν στάδιο επιφύλαξη εξέτασης για οποιεσδήποτε αλλαγές στην αρχική της πρόταση.

II. ΟΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΚΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ

Κατά τη διάρκεια της πολωνικής Προεδρίας, πραγματοποιήθηκαν εργασίες σχετικά με την πρόταση προκειμένου να επιτευχθεί ομοφωνία. Με βάση το συμβιβαστικό κείμενο που υπέβαλε το 2024 η βελγική Προεδρία, η τροποποιημένη πρόταση συζητήθηκε τρεις φορές στην EMA⁵, καθώς και στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων στις 25 Φεβρουαρίου. Ετέθη επίσης ως ενημερωτικό σημείο στο Συμβούλιο EPSCO της 10ης Μαρτίου.

Στη συνεδρίαση της EMA στις 5 Φεβρουαρίου η πλειοψηφία των κρατών μελών υποστήριξε το υφιστάμενο συμβιβαστικό κείμενο και τον στόχο της επίτευξης γενικής προσέγγισης στο Συμβούλιο της 19ης Ιουνίου 2025.

Στο πρόγραμμα εργασιών της για το 2025, το οποίο δημοσιεύθηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2025, η Επιτροπή ανακοίνωσε την πρόθεσή της να αποσύρει την πρόταση οδηγίας περί ίσης μεταχείρισης.

Αντιδρώντας στην ανακοίνωση αυτή, στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της 25ης Φεβρουαρίου, 9 κράτη μέλη κάλεσαν την Επιτροπή να επανεξετάσει την πρόθεσή της να αποσύρει την πρόταση. Την ίδια άποψη εξέφρασαν επίσης 13 κράτη μέλη στο Συμβούλιο EPSCO της 10ης Μαρτίου.

Εν τω μεταξύ, η Προεδρία πραγματοποίησε διμερείς συζητήσεις με τις αντιπροσωπίες που εξακολουθούν να έχουν εκκρεμείς ανησυχίες, σε μια προσπάθεια να βρεθούν λύσεις και να ανοίξει ο δρόμος για την επίτευξη ομοφωνίας πριν αποσυρθεί ενδεχομένως η πρόταση. Δεδηλωμένος στόχος της Προεδρίας ήταν να επιτευχθεί γενική προσέγγιση επί της πρότασης κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου EPSCO στις 19 Ιουνίου. Ωστόσο, κατά τη συζήτηση στην EMA της 28ης Μαΐου, όταν η Προεδρία παρουσίασε το σχέδιο ημερήσιας διάταξης της εν λόγω συνόδου του Συμβουλίου, τρεις αντιπροσωπίες διατηρούσαν γενικές επιφυλάξεις, πράγμα που σήμαινε ότι και πάλι δεν θα ήταν δυνατό να επιτευχθεί η απαιτούμενη ομοφωνία. Παρ' όλα αυτά, η μεγάλη πλειοψηφία των αντιπροσωπιών εξακολουθεί να υποστηρίζει το πιο πρόσφατο συμβιβαστικό κείμενο και τον στόχο της επίτευξης γενικής προσέγγισης στο Συμβούλιο.

⁵ 5 Φεβρουαρίου, 28 Μαΐου και 11 Ιουνίου.

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ελλείπει πρόσθετων προτάσεων διατύπωσης από τα κράτη μέλη που έχουν εκκρεμείς ανησυχίες, η Προεδρία δεν ήταν σε θέση να προτείνει νέο συμβιβαστικό κείμενο. Ωστόσο, η μεγάλη πλειονότητα των αντιπροσωπιών έχει επανειλημμένα επιβεβαιώσει τη σθεναρή υποστήριξή της για το περιεχόμενο και την ταχεία έγκριση του πιο πρόσφατου κειμένου.⁶

Κατά τη διάρκεια του Συμβουλίου EPSCO του Ιουνίου θα διεξαχθεί συζήτηση προσανατολισμού για να δοθεί καθοδήγηση σχετικά με το κατά πόσον είναι εφικτός ο συμβιβασμός και σχετικά με την ανάγκη για εναλλακτική πρόταση που θα θεσπίζει ένα συνεκτικό νομοθετικό πλαίσιο για την καταπολέμηση των διακρίσεων στην ΕΕ.

⁶ 10817/24.